

**ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет психології

Кафедра загальної та клінічної психології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основи арттерапії

Освітня програма “Реабілітаційна психологія”

Спеціальність 053 “Психологія”

Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № від « » серпня 20 р.

м. Івано-Франківськ – 20

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Основи арттерапії
Викладач (-і)	Канд. психолог.н. Шкраб'юк Вероніка Степанівна
Контактний телефон викладача	0976128216
E-mail викладача	veronika.shkrabiuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очна/заочна
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/?mod=course&action=ReviewOneCourse&id_cat=118&id_cou=6814
Консультації	кожний 3-й четвер місяця
2. Анотація до курсу	
Місце навчальної дисципліни визначається фундаментальною роллю для майбутніх психологів знань, вмінь та навичок з організації психологічної діагностики, психотерапії та психокорекції засобами арт-терапії. Дисципліна поєднує теоретичні та прикладні аспекти таких галузей знань як «Загальна психологія», «Клінічна психологія», «Психодіагностика», «Психотерапія», «Психологічне консультування».	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Мета: розкрити значення даного курсу у структурі практичної діяльності психолога; розширити уявлення щодо теоретичних основ арт-терапії та навичок застосування арт-терапевтичних технологій у психологічній практиці; поглибити наукові уявлення про види та методи арт-терапії; ознайомити студентів із психокорекційною роботою з використанням арт-технік.</p> <p>Завдання: оволодіти базовими поняттями психокорекції за допомогою арт-технік; освоїти різні арт-терапевтичні прийоми, що базуються на творчому самовияві, мобілізації творчого потенціалу людини, внутрішніх механізмів саморегуляції і зцілення; вивчення умов та ситуацій, які передбачають застосування арт-терапевтичних технік у психоконсультаційній роботі з різними категоріями населення.</p>	
4. Результати навчання (компетентності)	
<p>Загальні компетентності:</p> <p>ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, мислити концептуально, системно, саногенно.</p> <p>ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.</p> <p>ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії, володіння соціально- психологічними механізмами взаєморозуміння і взаємовпливу.</p> <p>ЗК9. Здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК10. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні, знання юридичних та морально- етичних нормативно-регулятивних засад професійної діяльності психолога і готовність неухильно дотримуватись.</p>	

ЗК12. Здатність розуміти психологічний зміст суспільних процесів і впливати на них з позицій принципу гуманізму; ставитись з повагою до мультикультурності та різноманітності.

Фахові компетентності:

СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.

СК2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.

СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.

СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.

СК8. Здатність організувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову).

СК9. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну роботу відповідно до запиту населення.

СК10. Здатність дотримуватися норм професійної етики.

СК11. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

Програмні результати навчання:

ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи її розв'язання.

ПР3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.

ПР4. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних теоретичних досліджень і аналізу літературних джерел.

ПР10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.

ПР11. Складати та реалізовувати план арт-терапевтичного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій.

ПР12. Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій та арт-терапевтичних заходів у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника.

ПР13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, які мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.

ПР16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12/4
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18/6

самостійна робота		60/80			
Ознаки курсу					
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)		Нормативний / вибірковий	
7- й семестр	053 Психологія	1 курс		вибірковий	
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
ТЕМА 1. Теоретико-методологічні основи застосування методів арт-терапії ПЛАН 1. Поняття арт-терапії в психологічній науці. Історія розвитку арт-терапії. 2. Базові основи арт-терапії. Функції арт-терапії. 3. Основні підходи в класифікації форм арт-терапії.	Лекція (2 год.), семінарське заняття (4 год.)	1. Тараріна О.В. Арт-коучінг. Техніки ПРОСТих рішень. - К., Астамір-В, 2015. 2. Тараріна О.В. Арт-кухня: чарівні рецепти. Л., 2014. 3. Тараріна О.В. Глибинна арт-терапія: практики трансформацій - К., Астамір-В, 2017. 4. Тараріна О.В. Пісочна терапія: практичний старт. К., Астамір-В, 2017. 5. Тараріна О.В. Практикум з арт-терапії в роботі з дітьми. - К., Астамір-В, 2018. 6. Тараріна О.В. Супервізія в арт-терапії: складні випадки та делікатні теми в роботі психолога. - К., Астамір-В, 2018.	Обговорити основні види арт-терапії, визначити їхню актуальність. письмове повідомлення/реферат 8/14	Усне і письмове опитування на семінарських заняттях - 5 б Контроль самостійної роботи – 10б	2 тиждень

<p>ТЕМА 2. Ізотерапія</p> <p>ПЛАН</p> <p>1. Загальні уявлення про ізотерапію. Природа і функції символу в ізотерапії.</p> <p>2. Особливості роботи з кольором в арт-терапії. Правила інтерпретації в процесі аналізу.</p> <p>3. Оцінка діагностичних параметрів у ізотерапії.</p>	<p>Лекція (2 год.), семінарське заняття (2 год.)</p>	<p>1. Тараріна О.В. Арт-коучінг. Техніки ПРОСТих рішень. - К., Астамір-В, 2015.</p> <p>2. Тараріна О.В. Арт-кухня: чарівні рецепти. Л., 2014.</p> <p>3. Тараріна О.В. Глибинна арт-терапія: практики трансформацій - К., Астамір-В, 2017.</p> <p>4. Тараріна О.В. Пісочна терапія: практичний старт. К., Астамір-В, 2017.</p> <p>5. Тараріна О.В. Практикум з арт-терапії в роботі з дітьми. - К., Астамір-В, 2018.</p> <p>6. Тараріна О.В. Супервізія в арт-терапії: складні випадки та делікатні теми в роботі</p>	<p>письмове повідомлення/реферат аналіз технік арт-терапії</p> <p>8/10</p>	<p>Усне і письмове опитування на семінарських заняттях - 5 б</p> <p>Контроль самостійної роботи – 10б</p>	<p>4 тиждень</p>
---	--	--	--	---	------------------

		психолога. - К., Астамір-В, 2018.			
<p>ТЕМА 3. Особливості роботи з метафоричними асоціативними картами</p> <p>ПЛАН</p> <p>1.Історія створення МАК. Види та специфіка МАК.</p> <p>2.Принципи роботи з МАК. Помилки та дефекти МАК.</p> <p>3.Принципи використання МАК в індивідуальній та груповій роботі.</p> <p>4. Техніки активізації ресурсних станів за допомогою МАК.</p>	Лекція (2 год.), семінарське заняття (2 год.)	<p>1.Тараріна О.В. Арт-коучінг. Техніки ПРОСТих рішень. - К., Астамір-В, 2015.</p> <p>2.Тараріна О.В. Арт-кухня: чарівні рецепти. Л., 2014.</p> <p>3.Тараріна О.В. Глибинна арт-терапія: практики трансформацій - К., Астамір-В, 2017.</p> <p>4.Тараріна О.В. Пісочна терапія: практичний старт. К., Астамір-В, 2017.</p> <p>5.Тараріна О.В. Практикум з арт-терапії в роботі з дітьми. - К., Астамір-В, 2018.</p>	письмове повідомлення/реферат аналіз технік арт-терапії	Усне і письмове опитування на семінарських заняттях - 5 б Контроль самостійної роботи – 10б	6 тиждень

		Тараріна О.В. Супервізія в арт-терапії: складні випадки та делікатні теми в роботі психолога. - К., Астамір-В, 2018.			
ТЕМА 4. Сімейна системна арт-терапія ПЛАН 1.Основні положення сімейної системної арт-терапії. 2.Особливості роботи з темою роду в арт-терапії. 3.Практики діагностики відносин учасників сімейної системи.	Лекція (2 год.), семінарське заняття (2 год.)	1.Тараріна О.В. Арт-коучінг. Техніки ПРОСТих рішень. - К., Астамір-В, 2015. 2.Тараріна О.В. Арт-кухня: чарівні рецепти. Л., 2014. 3.Тараріна О.В. Глибинна арт-терапія: практики трансформацій - К., Астамір-В, 2017. 4.Тараріна О.В. Пісочна терапія: практичний старт. К., Астамір-В, 2017.	письмове повідомлення/реферат аналіз технік арт-терапії 8/10	Усне і письмове опитування на семінарських заняттях - 5 б Контроль самостійної роботи – 10б	8 тиждень

		<p>6.Тараріна О.В. Практикум з арт-терапії в роботі з дітьми. - К., Астамір-В, 2018.</p> <p>7.Тараріна О.В. Супервізія в арт-терапії: складні випадки та делікатні теми в роботі психолога. - К., Астамір-В, 2018.</p>			
<p>ТЕМА 5. Піскова терапія ПЛАН 1. Інноваційні підходи в практиці піскової терапії. Діагностичні критерії піскової терапії.. 2. Організація процесу консультації методом піскової терапії. 3. Особливості використання піскової терапії в роботі з дітьми.</p>	<p>Семінарське заняття (2 год.)</p>	<p>1.Тараріна О.В. Арт-коучінг. Техніки ПРОСТих рішень. - К., Астамір-В, 2015.</p> <p>2.Тараріна О.В. Арт-кухня: чарівні рецепти. Л., 2014.</p> <p>3.Тараріна О.В. Глибинна арт-терапія: практики трансформацій - К., Астамір-В, 2017.</p>	<p>повідомлення/реферат аналіз технік арт-терапії</p> <p>8/12</p>	<p>Усне і письмове опитування на семінарських заняттях - 5 б</p> <p>Контроль самостійної роботи – 10б</p>	<p>10 тиждень</p>

		<p>5.Тараріна О.В. Пісочна терапія: практичний старт. К., Астамір-В, 2017.</p> <p>6.Тараріна О.В. Практикум з арт-терапії в роботі з дітьми. - К., Астамір-В, 2018.</p> <p>7.Тараріна О.В. Супервізія в арт-терапії: складні випадки та делікатні теми в роботі психолога. - К., Астамір-В, 2018.</p>			
<p>ТЕМА 6. Організація арт-терапевтичної сесії</p> <p>ПЛАН</p> <p>1.Етапи організації арт-терапевтичної сесії. Складання плану арт-терапевтичного процесу.</p> <p>2.Діагностика актуального стану клієнта.</p> <p>3.Особливості роботи з емоціями клієнта.</p>	<p>Лекція (2 год.), семінарське заняття (4 год.)</p>	<p>1.Тараріна О.В. Арт-коучінг. Техніки ПРОСТих рішень. - К., Астамір-В, 2015.</p> <p>2.Тараріна О.В. Арт-кухня: чарівні рецепти. Л., 2014.</p> <p>3.Тараріна О.В. Глибинна арт-терапія: практики</p>	<p>письмове повідомлення/реферат аналіз технік арт-терапії</p> <p>10/12</p>	<p>Усне і письмове опитування на семінарських заняттях - 5 б</p> <p>Контроль самостійної роботи – 10б</p> <p>Тестування 10 б</p> <p>Контрольна робота 10 б.</p>	12 тиждень

4.Критерії якісного завершення консультування.		<p>трансформацій - К., Астамір-В, 2017.</p> <p>5.Тараріна О.В. Пісочна терапія: практичний старт. К., Астамір-В, 2017.</p> <p>6.Тараріна О.В. Практикум з арт-терапії в роботі з дітьми. - К., Астамір-В, 2018.</p> <p>7.Тараріна О.В. Супервізія в арт-терапії: складні випадки та делікатні теми в роботі психолога. - К., Астамір-В, 2018.</p>			
<p>ТЕМА 7. Застосування арт-терапії з роботи різними запитами клієнтів</p> <p>ПЛАН</p> <p>1.Арт-терапія в роботі з агресією.</p> <p>2.Арт-терапія в роботі з почуттям провини.</p> <p>3. Арт-терапія і здоров'я.</p>	<p>Лекція (2 год.),</p> <p>семінарське заняття (2 год.)</p>	<p>1.Тараріна О.В. Арт-коучінг. Техніки ПРОСТих рішень. - К., Астамір-В, 2015.</p> <p>2.Тараріна О.В. Арт-кухня:</p>	<p>письмове повідомлення/реферат аналіз технік арт-терапії.</p> <p>Демонстрація використання технік у групі</p> <p>10/12</p>	<p>Усне і письмове опитування на семінарських заняттях - 5 б</p> <p>Контроль самостійної роботи – 10 б</p>	14 тиждень

4. Арт-терапія в роботі з емоційним вигоранням.		<p>чарівні рецепти. Л., 2014.</p> <p>4.Тараріна О.В. Глибинна арт-терапія: практики трансформацій - К., Астамір-В, 2017.</p> <p>5.Тараріна О.В. Пісочна терапія: практичний старт. К., Астамір-В, 2017.</p> <p>6.Тараріна О.В. Практикум з арт-терапії в роботі з дітьми. - К., Астамір-В, 2018.</p> <p>7.Тараріна О.В. Супервізія в арт-терапії: складні випадки та делікатні теми в роботі психолога. - К., Астамір-В, 2018.</p>			
---	--	--	--	--	--

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	<p>У результаті засвоєння дисципліни «Основи арт-терапії» студент може набрати максимально 100 балів.</p> <p>T1, T2, T3, T4</p> <p>Усне і письмове опитування на семінарських заняттях - 5 б.</p> <p>Контроль самостійної роботи (презентація, реферат, письмове повідомлення, аналіз технік тощо) – 10 б.</p>
	<p>Тестування (T1,T3,T4 по 10 б.) – 30 б.</p> <p>T5, T6, T7, T8,T9</p> <p>Усне і письмове опитування на семінарських заняттях - 5 б.</p> <p>Контроль самостійної роботи (презентація, реферат, письмове повідомлення, аналіз технік тощо) – 10</p> <p>Тестування (T6,T7,T8 по 10 б) -30 б.</p> <p>Контрольна робота–10б</p> <p>Сумарна кількість – 100 балів.</p>

Вимоги до письмової роботи

Критерії усного і письмового опитування на семінарських заняттях здійснюються за 5-бальною шкалою.

5 балів «відмінно» - ставиться за наявність у студента вичерпних і правильних знань щодо головних проблем, які розглядаються на семінарі. Знання мають бути осмисленими, що виявляється у повноті та адекватності їх пояснення. Вміння підходити до виконання завдань не лише у форматі репродукції, а й з елементами креативності.

4 бали - «добре» - ставиться за наявність у студента знань щодо більшості питань, які розглядаються на семінарському занятті. Притім, знання характеризуються адекватністю, але є частково усвідомленими (студент за формою відповідає правильно, а пояснити смисл може не завжди).

3 бали «задовільно» - ставиться за наявність у студента фрагментарних знань з теми семінару, які при цьому не завжди точно ним розуміються і недостатньо повно вербалізуються.

2 бали «незадовільно» - ставиться за відсутність у студента знань щодо головних проблем з теми семінарського заняття, або ж за наявність часткових знань, які він неправильно розуміє і неправильно трактує.

Критерії оцінки тестового контролю:

9-10 балів «відмінно» - студент дав не менше 90% правильних відповідей;

7-8 балів «добре» - студент дав не менше 70% правильних відповідей;

5-6 балів «задовільно» - студент дав не менше 50% правильних відповідей;

1-4 бали «незадовільно» - студент дав менше 50% правильних відповідей;

0 балів - завдання відсутнє.

Критерії оцінки реферату/письмового повідомлення:

9-10 балів (відмінно): тема реферату/письмового повідомлення актуальна та відзначається практичною значущістю; у роботі здійснено критичний огляд визначень різними авторами, наведених в різних джерелах; матеріал роботи добре структурований, логічно викладений; роботу оформлено з дотриманням встановлених правил; студент демонструє здатність робити у рефераті/письмовому повідомленні логічні висновки та узагальнення; проявляє здатність висловлювати та аргументувати власне ставлення до альтернативних поглядів на певне питання.

7-8 балів (добре): тема реферату/письмового повідомлення актуальна; у роботі здійснено аналіз основних аспектів проблеми; використано джерела, які дають змогу розкрити теоретичні й прикладні аспекти теми; матеріал реферату/письмового повідомлення загалом структурований, логічно викладений; оформлення роботи в цілому відповідає встановленим правилам; студент послідовно, обґрунтовано та теоретично правильно викладає матеріал; демонструє здатність робити логічні висновки та узагальнення; але не в повній мірі може аргументувати власне ставлення до альтернативних поглядів на певне питання; недостатньо використовує фактичні та статистичні дані.

5-6 балів (задовільно): тема реферату/письмового повідомлення не є актуальною; у роботі здійснено поверхневий аналіз основних аспектів проблеми; використані джерела не дають можливості повністю розкрити проблему; реферат/письмове повідомлення містить зайвий матеріал, що не відповідає змісту теми і свідчить про нездатність студента зрозуміти її зміст; робота в цілому оформлена згідно з правилами, але є суттєві недоліки.

3-4 балів (незадовільно): завдання виконане частково; студент не висвітлює дискусійну тему або висвітлює її неправильно; текст реферату/письмового повідомлення є повністю ідентичним тексту підручника чи конспекту або повністю ідентичним реферату/письмового повідомленню іншого студента на таку ж тему.

1-2 бали (незадовільно): завдання практично не виконано, складається з окремих малозмістовних тез, які за своїм змістом не відображають суті теми реферату/наукового повідомлення; робота не оформлена, здана не вчасно чи відсутня.

0 балів – завдання відсутнє.

Критерії оцінки презентації:

9-10 балів (відмінно): у презентації відображено глибоке, чітке розуміння та усвідомлення матеріалу, аналітичний та творчий підхід до поставлених задач. Під час аналізу-інтерпретації зроблені самостійні висновки, аргументація, висловлене власне ставлення до проблеми. Малюнки, звуки, фото, анімації – у кількості, виправданій змістом презентації. Робота виконана творчо і самостійно. Презентація характеризується оригінальністю, логічністю та послідовністю.

7-8 балів (добре): у презентації містяться важливі твердження щодо проблемних питань, презентація має в основі декілька ключових положень, які не повністю розкривають її тематику; прослідковується певна логічна структура в розміщенні інформації; презентація починається із вступу, надає інформацію в певному порядку і завершується викладенням важливих наукових моментів та висновків; не повністю представлені інформаційні джерела або не всі правильно оформлені.

5-6 балів (задовільно): презентація сфокусована на темі, але поверхнево висвітлює її; естетичний вигляд незадовільний (відсутня чітка структура розміщення інформації, недоречна графіка оформлення); важко вловити структуру подання інформації; немає посилань на використані джерела або не всі правильно оформлені.

3-4 балів (незадовільно): завдання виконане частково; презентація студента не містить відповідь на поставлене завдання, не є аргументованою; не містить посилань на джерела, що вивчаються; не містить аналізу відповідних теорій, концепцій, наукових течій, свідчить про наявність значних прогалин у знаннях студента, викладена з порушенням логіки подання матеріалу, містить багато граматичних, грубих стилістичних помилок та виправлень.

1-2 бали (незадовільно): завдання практично не виконано, презентація не розкриває сутності питання, або допущені грубі змістовні помилки, які свідчать про відсутність знань у студента, або їх безсистемність та поверховість, невміння сформулювати думку та викласти її, незнання основних положень навчальної дисципліни; наявні значні фактичні помилки, незрозумілості та нерозуміння теми, презентація не оформлена, здана не вчасно чи відсутня.

0 балів – завдання відсутнє.

Критерії оцінки контрольної роботи:

9-10 балів «відмінно» - студент в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає під час відповідей на контрольні запитання, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань.

7-8 балів «добре» - студент достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його

	<p>викладає під час письмових відповідей на контрольні запитання, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.</p> <p>5-6 балів «задовільно» - студент загалом володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час письмових відповідей на контрольні запитання, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.</p> <p>1-4 бали «незадовільно» - частково володіє навчальним матеріалом, не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час письмових відповідей на контрольні запитання, допускаючи при цьому суттєві помилки.</p> <p>0 балів - завдання відсутнє.</p>
Семінарські заняття	<ol style="list-style-type: none"> 1. Теоретико-методологічні основи застосування методів арт-терапії 2. Ізотерапія 3. Особливості роботи з метафоричними асоціативними картами 4. Сімейна системна арт-терапія 5. Піскова терапія 6. Організація арт-терапевтичної сесії 7. Застосування арт-терапії з роботі різними запитаними клієнтів
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Підсумковий контроль у формі заліку здійснюється на основі оцінювання рівня досягнення програмних результатів студентами і зарахування всіх виконаних ними завдань. Для цього отримані бали сумуються, а їх кількість повинна бути не меншою, ніж 50 балів.</p>
7. Політика курсу	
<p>Політика курсу «Основи арт-терапії» передбачає перездачу усіх невиконаних завдань внаслідок серйозних запізень на заняття або пропущених пар без поважних причин. Студенти, які слухають дисципліну зобов'язані відпрацювати заняття/ невиконаний обсяг робіт (переписати контрольну роботу, виконати самостійну, тестові завдання тощо). У випадку невиконання студентами вищезначених вимог, запозичених робіт, випадків плагіату, виявів академічної недоброчесності (списування) студент буде недопущений до здачі підсумкового контролю (у разі якщо він не відпрацює пропущені заняття і не виконає обов'язкову навчальну програму). Якщо студент не ліквідував заборгованість і не набрав мінімум 50 балів, він буде спрямований на повторне вивчення навчальної дисципліни.</p>	
8. Рекомендована література	

Базова

1. Тараріна О.В. Арт-коучінг. Техніки пРОСТих рішень. - К., Астамір-В, 2015.
2. Тараріна О.В. Арт-кухня: чарівні рецепти. Л., 2014.
3. Тараріна О.В. Глибинна арт-терапія: практики трансформацій - К., Астамір-В, 2017.
4. Тараріна О.В. Пісочна терапія: практичний старт. К., Астамір-В, 2017.
5. Тараріна О.В. Практикум з арт-терапії в роботі з дітьми. - К., Астамір-В, 2018.
6. Тараріна О.В. Супервізія в арт-терапії: складні випадки та делікатні теми в роботі психолога. - К., Астамір-В, 2018.

Допоміжна:

1. Бернацька, О. Виховання самостійної особистості засобами філіо-арт-терапії. Психолог. Шкільний світ. 2010. № 16. С. 3–7.
2. Белогурова, М. Арт-терапевтичний супровід дошкільників. Психолог дошкілля. 2013. № 4. С. 1–16.
3. Власюк, М. Арт-терапія : лікування мистецтвом. Відкритий урок: розробки, технології, досвід. 2008. № 7/8. С. 90.
4. Вознесенська, О. Арт-терапії сім'ї. Психолог. Шкільний світ. 2005. № 39. С. 9–14.
5. Вознесенська, О. Шляхом арт-терапії у пошуках натхнення. Психолог. 2011. № 17. С. 3–5.
6. Вознесенська, О. Арт-терапевтична майстерність : радість й розвиток для всієї сім'ї. Психолог. Шкільний світ. 2008. № 1. С. 24–26.
7. Волошина, М. Арт-терапія у роботі зі студентами в період адаптації до навчання. Психолог. Шкільний світ. 2013. № 13/14. С. 107–112.

Інформаційні ресурси

1. www.flogiston.ru/libraru
2. <http://azps.ru>
3. www.philosophy.ru/
4. www.psych.uw.edy.pl
5. www.psychologia

Викладач – Шкраб'юк Вероніка Степанівна